TUNTOSARVI

Suomen Kuurosokeat ry:n järjestö- ja jäsenlehti

5
2018

Kevätkokouksen kuulumiset

Kela-taksien tilaaminen muuttuu

Sisältö

Pääkirjoitus 3
Kevätkokouksen kuulumiset 4
Erilainen Japani 8
Kela-taksien tilaaminen muuttuu 12
Oikeuksienvalvonnan loma-ajat 13
Kesä alkaa puutarhasta 14
Monimuotoinen tulkkaus kuurosokeille asiakkaille 16
Avila ja Isaksson SM-mitaleille 18
Shakkimestaruus Pirkolalle 19
Ilmoitukset 20

Kansikuva: Uusi elämä. Kuva Heidi Häyrynen.

TUNTOSARVI
44. vuosikerta
ISSN 0358-2280

Julkaisija
Suomen Kuurosokeat ry

Taitto
Heidi Häyrynen

Päätoimittaja
Heidi Häyrynen
p. 040 753 2026
viestinta@kuurosokeat.fi

Viestinnän työryhmä 2018:
Esko Jäntti (pj) ja Sanna Paasonen.
Työntekijöiden edustajat: Heidi Häyrynen, Jaakko Evonen
Yhteinen sähköposti: viestintaryhma@kuurosokeat.fi

Hinta
Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ja asiakkaille ilmainen. 11 numeroa vuodessa printtilehtenä, pistekirjoituksella, Daisy-äänilehtenä, sähköisenä Luetus-ohjelmassa ja pdf-näköislehtenä verkossa.

Tilaukset ja osoitteenmuutokset
Suomen Kuurosokeat ry,
Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere.
s-posti:kuurosokeat@kuurosokeat.fi. Toimiston aukioloaika ma–pe klo 9.00–15.

Painopaikka
Grano Kuopio

Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivuilla www.kuurosokeat.fi.

Voimaa osallisuuteen

Saavutettavuus ja esteettömyys ovat olleet viime aikoina paljon esillä. Taustalla on muun muassa vammaisten oikeuksien julistus, jonka Suomi ratifioi vuonna 2016. Se velvoittaa huomioimaan esteettömyyden esimerkiksi julkishallinnon ja viranomaisten verkkopalveluissa. Esteettömät palvelut parantavat osaltaan aistivammaisten osallisuutta yhteiskunnassa. Ilahduttavaa onkin, että viime aikoina monissa digialan tapahtumissa, kuten Ideajameissa, näistä teemoista on keskusteltu.

Osallisuus ei ole tärkeää vain verkkomaailmassa vaan myös muussa yhteiskunnassa. Tässä on tekemistä, sillä kaikki julkiset tilat eivät ole edelleenkään esteettömiä. Osaan ei pääse pyörätuolilla lainkaan eikä valaistus ole aina riittävää. Toivoisin, että työ jatkuu, sillä itsenäisen liikkumisen turvaaminen on tärkeää aistivammaisen elämänhallinnan kannalta.

Kuljetus- ja tulkkipalvelut ovat tärkeitä monille kuurosokeille osallisuuden näkökulmasta. On mielenkiintoista seurata, kuinka tuleva taksipalveluiden vapautus heinäkuussa vaikuttaa kuljetuspalveluiden saatavuuteen. Toivon, ettei palvelu heikenny nykyisestä. Tulkkauspalveluissa huolestuttavaa on ollut, että kuurosokeat eivät ole aina saaneet tilaukseensa tulkkia. Pidänkin tärkeänä, että tulkkauspalvelua kehitetään ja että Kela sekä aistivammaisjärjestöjen edustajat käyvät keskenään keskustelua asian tiimoilta. Kummastakaan palvelusta ei tule säästää, vaan niiden jatkuvuus on turvattava.

Palveluiden kehittämisen kannalta tärkeitä ovat palautteet. Niitä antamalla voit vaikuttaa. Apunasi voit käyttää Suomen Kuurosokeat ry:n aluepalveluiden työntekijöitä ja oikeuksienvalvontaa.

Hyvää kevään jatkoa kaikille Tuntosarven lukijoille!

Jaakko Evola
Sisällöntuottaja ◆

Kevätkokouksen kuulumiset

Teksti ja kuvat: Heidi Häyrynen

Suomen Kuurosokeat ry:n kevätkokous 2018 pidettiin tänä vuonna Tampereella 21.4. Paikkana oli hotelli Scandic Rosendahl, joka sijaitsee kauniissa järvimaisemassa Pyynikillä.

Kokoukseen osallistui yhteensä 30 kuurosokeaa eri puolilta Suomea. Lisäksi paikalla oli tulkkeja ja työntekijöitä.

Suomen Kuurosokeat ry:n hallituksen puheenjohtaja **Tuula Hartikainen** avasi kokouksen ja läsnäolijat todettiin nimenhuudon perusteella. Kevätkokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin **Markku Möttönen**, sihteeriksi **Anni-Mari Rytkönen-Weber**, ääntenlaskijoiksi **Miska Ilola**, **Taru Kaaja**, **Anu-Maria Järvinen** ja **Henni Kallio**. Pöytäkirjantarkastajiksi pääsivät **Maija Kanerva** ja **Mika Riikonen**. Kevätkokous vahvisti esityslistan, jonka mukaan edettiin.

Paula Laht osallistui Suomen Kuurosokeat ry:n kevätkokoukseen.

Tärkeimpiä päätettäviä asioita olivat muutos hallituksen talousvaltuuksiin, tili- ja vastuuvapauden myöntäminen ja vuosikertomuksen hyväksyminen.

Taloussäännössä ei ole aikaisemmin ollut hallitukselle määriteltyä hankintojen euromääräistä ylärajaa. Kevätkokous päätti hallituksen esityksen mukaisesti lisätä uuteen taloussääntöön ylärajaksi 80 000 euroa hankinnoille, jotka eivät sisälly talousarvioon. Tätä isommat hankinnat, jotka eivät sisälly talousarvioon tuodaan vuosikokouksen päätettäväksi.

Kokouksessa käytiin läpi 2017 tilinpäätös ja tilintarkastajien lausunto. Tilintarkastajat eivät olleet löytäneet moitittavaa tarkastuskertomuksessa, joten kevätkokous vahvisti tilinpäätöksen, ja hallitukselle ja muille tilivelvollisille myönnettiin vastuuvapaus. Myös vuosikertomus hyväksyttiin yksimielisesti.

Vertaisseura tärkeää

Omaisjäsen Miska Ilola Tampereelta seurasi päivän kokousta mielenkiinnolla. Ilolalla on kokemusta kahden eri vammaisjärjestöjen toiminnasta, sillä hän on myös pitkäaikainen Kuuloliiton aktiivi. Hän on

Kokoustauolla Taru Eskelinen (oik.), Maija Kanerva ja Tarja Niemeläinen.

ollut sekä yhdistyksen nuorisotoiminnassa, Turun Kuuloyhdistyksen hallituksessa että hallituksen varajäsenenä.

Ilola kertoo huomanneensa paljon samankaltaisuutta Suomen Kuurosokeiden ja Kuuloliiton toiminnassa. Monet Kuuloliiton nuorisotoiminnassa olleet ovat siirtyneet näön heikennyttyä kuurosokeiden yhdistykseen, joten ihmiset tuntevat hyvin toisensa. Mukaan on ollut helppo sujahtaa, kun hallitsee viittomakielen.

– Implanttiporukoita on kuurosokeiden ja huonokuuloisten puolella molemmissa. Yhteisiä rajapintoja löytyy. Näkyvin ero täällä on, että käytetään taktiiliviittomia.

Oulun Kuurosokeiden kerho osallistui tilaisuuteen 10 hengen porukalla. Yksi heistä oli **Eija Metsämäki**. Kevätkokouksen etenemistä Metsämäki seurasi kahden tulkin avulla. Toinen tulkki kuvaili hänelle haptisesti ympäristöä ja toinen kertoi taktiilisti kokouksen kulusta.

– Kevätkokouksessa käsitellään tärkeitä asioita. Voimme käyttää yhteistä kieltä ja tässä on myös sosiaalinen näkökulma. Kokouksella oma paikka kuurosokeiden keskuudessa.

Myös yhdessä ololle jäi asioiden käsittelyn lomassa tauoilla aikaa. Metsämäki kertoi päivänsä sujuneen mukavasti ja tavanneensa tilaisuudessa paljon tuttuja. ◆

Kevätkokous pidettiin tänä vuonna Tampereella.

Eija Metsämäki (vas.) keskustelemassa Virve Salmelan kanssa.

Milla Lindh ja Miska Ilola tapasivat päivän aikana vanhoja tuttuja.

Sushia ja ruuhkia – Japani on täynnä eksotiikkaa

Japanin matkalle hyviä evästyksiä ovat ennakkoluulottomuus ja halu tutustua maan mielenkiintoiseen kulttuuriin.

Teksti: Jaakko Evonen
Kuvat: Jaakko Evosen kuva-arkisto

Vierailin kuluvan kevään aikana Japanissa. Ennen reissua mietin useasti, millaisen kulttuurishokin maa aiheuttaisi, koska se on hyvin erilainen kuin moni länsimaa. Esimerkiksi pitkäaikainen keisarihallinto, samuraitaistelijat ja ruokakulttuuri hämmästyttävät monia vierailijoita. Mutta kuten sanotaan, matkailu avartaa ja niin kävi nytkin.

Tässä jutussa kerron kokemuksiani etenkin saavutettavuuteen liittyvistä asioista liikenteessä, mutta myös muistakin kokemistani maan piirteistä.

Heti lentokentälle saavuttuani huomasin, kuinka järjestelmällistä kaikki oli. Turvatarkastus sujui nopeasti ja virkailijat olivat ystävällisiä. Muutama kentän työntekijä hymyili ja kumarsi ohi kävellessäni. Ehkä siihen saattoi vaikuttaa se, että käytin opastusta hyödykseni kulkiessani saattajan mukana. Pientä juhlallisuutta alkuun, ei paha. Kielimuurikaan ei haitannut.

Esteetöntä liikkumista

Japanissa on Britannian tapaan vasemmanpuoleinen liikenne. Se tuotti alussa tottumisongelmia, kun tunsin, että bussi ajoi jatkuvasti väärällä puolella. Tokioon saavuttuani olin siihen jo tottunut.

Sitten tulikin vastaan ihmispaljous, sillä kaupungissa asuu 2015 tiedon mukaan 13.5 miljoonaa ihmistä. Liikkuminen opastuksessa oli minulle kullanarvoinen juttu, koska hulinassa omasta porukasta saattaa helposti eksyä.

Hienoa oli se, että maassa esteettömään liikkumiseen on panostettu monin paikoin. Niin metroasemilla kuin useilla kaduillakin kulkua ohjaavat lukuisat keltaiset, kohollaan olevat opastinväylät. Niitä seuraten ei haittaa, vaikka niskaan hengittäisi tuhansia ihmisiä.

Käännöksissä ja risteyksissä on neliön muotoisia alueita, joissa kohopisteet opastavat pysähtymään ja hakemaan suuntaa. Kun valon vaihtuu vihreäksi suojateillä, kuuluu melodinen ”käenkukuntaa” muistuttava ääni. Yleisesti ottaen suojateiden ylittäminen tuntui turvalliselta.

Eikä sormi jää suuhun asematunnelissakaan. Liukuportaiden kaiteet ovat usein mustan sijaan eri värisiä, ja askelmat erottuvat toisistaan kellertävillä reunaviivoilla. Junan saapumisesta ilmaisee melodia kuulutuksineen. Uusilla asemilla portit junaan avautuvat vasta junan pysähdyttyä turvallisesti, joten raiteille ei pääse vahingossa tipahtamaan.

Opastusotteessa kulkiessani en kokenut vastaantulevien kiinnittävän siihen erityistä huomiota vaan sulauduimme oman porukan kanssa suureen massaan. Kokeilin myös valkoisen kepin kanssa liikkumista. Sain suojatiellä ja metron asematunnelissa mukavasti tilaa, eivätkä muut ihmiset juuri tuuppineet.

Elektroniikkaa ja muitakin paikallisia ilmiöitä

Monet tietävät, että Japanista on lähtöisin useita teknologisia keksintöjä. Vastaani tulikin hieman erilaisempia ratkaisuja kuin mitä täällä koti-Suomessa olen tottunut näkemään.

Useimmissa WC-istuimissa on erillinen ohjauskeskus lämmitettyine istuinrenkaineen, tosin pistemerkintöjä en havainnut ohjauskeskuksessa olevan. Ohjauspainikkeita oli useita, mutta en kokeillut niitä turvallisuuden vuoksi, koska merkinnät olivat vain japaniksi. Kuulin, että joissakin julkisten tilojen WC-istuimissa on kuulemma mahdollista laittaa musiikkia soimaan asioinnin ajaksi. Lisäksi ainakin yhdessä miesten pisuaarissa oli videopeli.

Liikenteessä näkyi yhtenä päivänä vähän erikoisempi näky, kun videopeleistä tutut ”Mario Kartin” -hahmot huristelivat porukassa liikennevaloihin mikroautoillaan. Kukin kuski oli pukeutunut pelihahmojen asuun. Kauaa he eivät kuitenkaan valoissa seisseet, vaan jatkoivat iloisesti matkaa eteenpäin.

Kaupallisuus läsnä

Myös kaupallisuus on vahvasti läsnä Japanissa. Kauppoja ja ruokapaikkoja on silmänkantamattomiin, ja jokaiselle löytyy taatusti jotain. Pelkästään kamerakauppoja on runsaasti. Itse koin hieman ahdistusta runsaudenpulasta, koska aina nurkan takaa löytyi uusia mielenkiintoisia kohteita.

Näin katukuvassa paljon kännyköitä ja älylaitteita. Moni vastaantuleva räpläsi puhelinta, jopa ihan ruuhkissa. Liekö moni pelannut videopelejä, koska ne ovat Japanissa suosittuja.

Paikalliset ovat muuten aika pidättyväisiä: junissa joko yleensä nukutaan, pelataan puhelimilla tai luetaan kirjoja, harvemmin ihmiset heittivät huulta vierustoverin kanssa. Vilinää oli toki myös illalla Tokion kaduilla, mutta siitä huolimatta tunnelma oli minusta rauhallinen.

Japani on hyvä valinta, jos arvostaa vähän eksoottisempia ruokia, eivätkä suuret ruuhkat haittaa. Hyviä evästyksiä ”matkareppuun” ovat ennakkoluulottomuus ja halu tutustua maan mielenkiintoiseen kulttuuriin. ◆

Japanissa esteettömyys on huomioitu monin paikoin esimerkiksi metroasemilla ja liikennevaloissa.

Videopeleistä tutut ”Mario Kartin” -hahmot huristelivat porukassa liikennevaloihin mikroautoillaan.

Kela-taksien tilaaminen muuttuu

Kela on valinnut kilpailutuksen jälkeen taksiyritykset, jotka tuottavat Kelan korvaamia taksimatkoja 1.7 lähtien. Samalla korvauskäytännöt muuttuvat. Asiakkaan on tilattava matka Kelan alueelliselta sopimuskumppanilta korvauksen saamiseksi. Omavastuuosuus on 25 euroa per suunta. Tilauspuhelu on asiakkaalle ilmainen.

Alle 16-vuotias tai vaikeasti sairas lapsi voi halutessaan käyttää tuttua taksinkuljettajaa. Asiakas voi saada tutun taksin myös tapauskohtaisen harkinnan myötä. Kelan mukaan vakiotaksin saaminen edellyttää, että "Kelan korvaamia taksikuljetuksia järjestävä tilausvälitysyhtiö pystyy osoittamaan asiakkaalle vakituisen kuljettajan tai että asiakkaan aiemmin käyttämä kuljettaja toimii tilausvälitysyhtiön alihankkijana".

Myös saattajan matkakulujen korvaukset muuttuvat. Korvausta myönnetään jatkossa mikäli "terveydenhoitohenkilökunta on katsonut saattajan tarpeelliseksi asiakkaan terveydentilan vuoksi. Jatkossa saattajan matkasta saa korvauksen siltä osalta matkaa, jonka asiakas ja hänen saattajansa matkustivat yhdessä".

Uudet palvelutuottajat ja tilausnumerot 1.7. alkaen:

Etelä-Karjala
Taksi Saimaa Oy
0800 50 123

Etelä-Pohjanmaa
Seinäjoen Keskustaksi Oy
0800 99 090

Etelä-Savo
Pro-Keskus Oy
0800 30 2245

Kainuu
Kainuun Taksivälitys Oy
0800 93 153

Kanta-Häme
Tampereen Aluetaksi Oy
0800 98 821

Keski- ja Pohjois-Pohjanmaa
Pohjois-Suomen Taksi Oy
0800 93 150 (suomi)
0800 93 152 (ruotsi)

Keski-Suomi
Pro-Keskus Oy
0800 30 2259

Kymenlaakso
Kymenlaakson Taksi Oy
0800 30 2333

Lappi
Pro-Keskus Oy
0800 30 2240

Pirkanmaa
Tampereen Aluetaksi Oy
0800 98 811

Pohjanmaa
Vaasan Ulataksi Oy
0800 99 000

Pohjois-Karjala
Pro-Keskus Oy
0800 30 2255

Pohjois-Savo
Pro-Keskus Oy
0800 30 2250

Päijät-Häme
Taksi-Päijänne Oy
0800 9 4220

Satakunta
Lounais-Suomen Taxidata Oy
0800 12 0001

Uusimaa
Helsingin-Uudenmaantaksit Oy
0800 96130 (suomi)
0800 96140 (ruotsi) ◆

Oikeuksienvalvonnan loma-ajat

Heli Lappalainen
9.7.–4.8.2018

Anne Ylitalo
25.6.–7.7.2018

Päivi Ojanperä
23.7.–29.7.2018

Anu Järvinen
2.7.–20.7. ja 30.7.–3.8.2018

Taru Kaaja
2.7.–31.7.2018

Marianne Ojanen
2.7.–29.7.2018

Marjatta Puromäki
28.5.–31.5. ja 9.7.–7-8.2018

Harri Peltola
25.-29.6. ja 9.7.-8.8. ◆

Kesä alkaa puutarhasta

Teksti ja kuvat: Heidi Häyrynen

Toimintakeskuksella Tampereella vietettiin 3.5. aistipuutarhan kesäkauden avajaisia. Ohjelmassa oli muun muassa linnunpönttöjen tekoa sekä orvokkien, puna-apiloiden ja herneiden istutusta puutarhurin johdolla. Sää suosi osallistujia, sillä aurinko näyttäytyi juuri sopivasti avajaisien aikaan.

Toimintakeskukseen kuuluvan aistipuutarhan ensimmäiset istutukset on tehty 2013, ja vähitellen sitä on kehitetty laajemmaksi. Puutarhuri **Veera Friis** kertoo, että puutarha on projekti, joka ei koskaan valmis. Aina löytyy jotain täydennettävää tai muokattavaa.

– Nyt ovat uutena tulleet linnunpöntöt ja pensasmustikka. Vadelmia on myös lisätty ja niiden paikkoja on siirretty.

Aistipuutarhasta löytyy monipuolinen joukko puita, pensaita sekä yksivuotisia ja monivuotisia kasveja. Kaikki valitut kasvit ovat tutkittuja ja turvallisia käyttää. Asukkaat saavat käyttää vapaasti puutarhassa kasvavia yrttejä, marjoja, omenoita ja salaattia.

Puutarhaan kuuluu myös perinteinen grillikatos, jossa on mukava viettää aikaa lämpimänä kesäpäivänä. Grillikatosaluetta on ideoitu jatkossa käytettäväksi ympärivuotisesti. Katoksessa on säteilylämmittimet, mikä mahdollistaa ulkona olemisen talvella.

– Pikkuhiljaa kehitämme talvikäyttöä ja lisäämme ohjelmaa talveksi.

Osan aistipuutarhan elämyksestä luo kuurosokeiden oma taide, joka on pihassa näyttävästi esillä. Kivikkoalueella on vaihtuva taidenäyttely ja alueelle on aseteltu erilaisia teoksia. Kiinnostava yksityiskohta on myös aistipolku.

– Aistipolulla voi kävellä paljain jaloin. Polku on rakennettu erilaisista materiaaleista, joissa voi kokea tuntoaistilla kivikkoa, hiekkaa, tekonurmea, metsänpohjaa ja pöllejä.

Aistipuutarha on avoin ryhmien tutustumiskäynneille, mikäli päivän sopii etukäteen. Syyskuussa alueella järjestetään lisäksi kaikille avoin puutarhapäivä. Tapahtumasta tiedotetaan lisää ohjelman ja ajan tarkentuessa. ◆

Seppo Kamppinen teki linnunpöntön aistipuutarhan kesäkauden avajaisissa. Hilja Niiranen istutti herneitä ja puna-apiloita.

Orvokit laitettiin ruukkuihin yhteisvoimin.

Monimuotoinen tulkkaus kuurosokeille asiakkaille

Teksti: Outi Mäkelä, Humakin lehtori

Humakin Tulkki AMK -tutkintoa suorittavissa opiskelijoissa on aina ollut opiskelijoita, jotka ovat syventyneet kuurosokeille asiakkaille tulkkaukseen. Viimeisen viiden vuoden aikana kuurosokeille asiakkaille tulkkauksen monimuotoisuuteen on syventynyt vuosittain 7–16 opiskelijaa. Parhaillaan Monimuotoinen tulkkaus eri asiakasryhmille -opintoja suorittaa kahdeksan opiskelijaa.

Kuurosokeille asiakkaille tulkkauksen opintoja on voinut suorittaa myös tulkiksi valmistumisen jälkeen avoimen ammattikorkeakoulun kautta. Esimerkiksi vuoden 2014 jälkeen on avoimen ammattikorkeakoulun kautta osaamistaan kuurosokeille asiakkaille tulkkauksessa täydentänyt 100 tulkkia. Lisäksi kuurosokeille asiakkaille tulkkauksen opintoja on Humakissa toteutettu maksupalvelukoulutuksena.

Syksyllä 2018 Humakissa otetaan käyttöön uusi opetussuunnitelma, jossa on kaksi profiilia. Profiilin 1 mukaisesta koulutuksesta valmistuu viittomakielen, tulkkauksen ja kääntämisen asiantuntijoita. He voivat toimia tulkkina eri-ikäisille kuuroille, viittomakieltä käyttäville asiakkaille. Profiilin 2 mukaisesta koulutuksesta valmistuu multimodaalisen vuorovaikutuksen sekä tulkkauksen ja vuorovaikutuksen ohjaamisen asiantuntijoita, jotka voivat toimia puhevammaisten tulkkeina.

Ammatillisesti syventävissä opinnoissa opiskelija vahvistaa osaamistaan valitsemiensa painotusten ja kiinnostuksensa mukaisesti. Profiilia 1 suorittavat opiskelijat voivat tulkkauksen syventävissä opinnoissa kehittää osaamistaan kiinnostuksensa mukaan yhdessä seuraavista painotuksista: tulkkaus, monimuotoinen tulkkaus eri asiakasryhmille tai kirjoitustulkkaus ja kielellinen saavutettavuus. Kuurosokeille asiakkaille tulkkaukseen keskitytään osana Monimuotoinen tulkkaus eri asiakasryhmille -opintoja. Siinä syvennetään osaamista mm. kuvailussa ja sosiaalishaptisessa kommunikaatiossa, taktiilissa viittomisessa ja tulkkauksessa.

Monimuotoinen tulkkaus eri asiakasryhmille -opinnoissa keskitytään sellaisiin kuulonäkövamman ja kuurosokeuden tulkin työlle asettamiin vaatimuksiin, joihin tulkin ammatilliset opinnot eivät anna riittävää osaamista. Syventävien opintojen päätteeksi opiskelijat suorittavat Kuurosokeille asiakkaille tulkkauksen taidonnäytteen, jossa heidän osaamistaan mitataan ja arvioidaan. Voidakseen työskennellä tulkkina Kelan kautta jokaisen valmistuvan tulkin tulee osoittaa taidonnäytteessä vähintään hyvää osaamista ja saada vähintään arvosana kolme.

Opiskelijoiden opintojen painotuksiin liittyviin valintoihin vaikuttaa oman kiinnostuksen lisäksi alan tilanne, jota opiskelijat seuraavat tarkasti.

Vuoden 2018 alusta käynnistyi Kelan tulkkauspalveluiden tuottamisen uusi sopimuskausi. Uuden sopimuskauden voimaan astumisen myötä tulkkauspalveluihin tuli erilaisia rajoituksia. Esimerkiksi tuoterajoitus rajaa tulkkien työkuvaa niin, että tulkit eivät voi käyttää kaikkia omaamiaan taitoja asiakkaiden palvelemiseksi. Jos tulkin tuotteet ovat kuulovammaisten ja kuulonäkövammaisten tulkkaus, ja esimerkiksi kuurosokea asiakas tarvitsisi kirjoitustulkkausta toimeksiannon yhteydessä, ei tulkki voi tätä palvelua tarjota, vaikka hänellä olisi myös kirjoitustulkin pätevyys, koska tulkki voi tarjota korkeintaan kahta tuotetta. Resurssirajoitukset puolestaan rajaavat asiakkaiden ulottumattomiin monia sellaisia tulkkeja, jotka ovat tehneet tulkin töitä muun työn ohessa sivutoimisesti. Lisäksi Kelan viimeisin kilpailutus rajasi asiakkaiden käytöstä pois myös kaikki kuurosokeiden parissa työskennelleet kuurot tulkit. Rajoitusten mahdolliset vaikutukset alan vetovoimaisuuteen ja opiskelijoiden kiinnostukseen valita suuntautumisekseen kuurosokeille tulkkaus selviää lähivuosina.

Rajoitukset ovat erittäin valitettavia niin koulutuksen järjestäjän kuin myös tulkkauspalveluiden tuottajien ja käyttäjien näkökulmasta. Kentältä löytyy oppilaitosten kouluttamia monipuolisia osaajia, mutta rajoitusten vuoksi kaikki olemassa oleva osaaminen ei ole asiakkaiden käytettävissä. Osaamisen ylläpito, kehittyminen ja saatavuus kärsivät rajoitusten vuoksi. Tulkkauspalveluille uuden sopimuskauden myötä asetetut rajoitukset eivät edistä kuurosokeille asiakkaille tulkkauksen monimuotoisuutta. ◆

Avila ja Isaksson SM-mitaleille

Kuva: Marja-Liisa Avila

Kuurosokeat Keilailijat (KSK)- kerhon edustajat **Martti Avila** ja **Sari Isaksson** ylsivät komeasti mitaleille näkövammaisten henkilökohtaisissa SM-kisoissa. Kilpailut käytiin 5.5.–6.5.2018 Lahden keilahallissa.

Avila voitti kultaa miesten B2-luokassa pistein 341. Hopealle sijoittui Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaisten (HUN) **Esa Martikainen** tuloksella 323 ja pronssille PSN:n **Seppo Ahonen** pistein 245.

Sari Isaksson saavutti hopeaa naisten B2-luokassa. Hänen lopputuloksensa oli 263 pistettä. Kultaa sai **Tuija Näsilä** Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaisista tuloksella 356 ja pronssia HUN:n **Lilli Vesterinen** pistein 120.

Naisten B3-luokan alkukilpailussa KSK:n **Kerstin Maksimainen** oli neljäs tuloksella 596. Miesten B3-luokan alkukilpailussa KSK:n **Esko Jäntti** sijoittui kahdeksanneksi pistein 867 ja **Lauri Mäkinen** viimeiseksi eli 14:s tuloksella 401.

Parikilpailussa KSK:n kisaparit sijoittuivat seuraavasti. Pari Esko Jäntti - Martti Avila oli 10:s pistein 1751 ja Sinikka Hautalahti - Sari Isaksson 15:s pistein 1247. Pari Lauri Mäkinen – Kerstin Maksimainen oli viimeinen eli 16:s tuloksella 1057. ◆

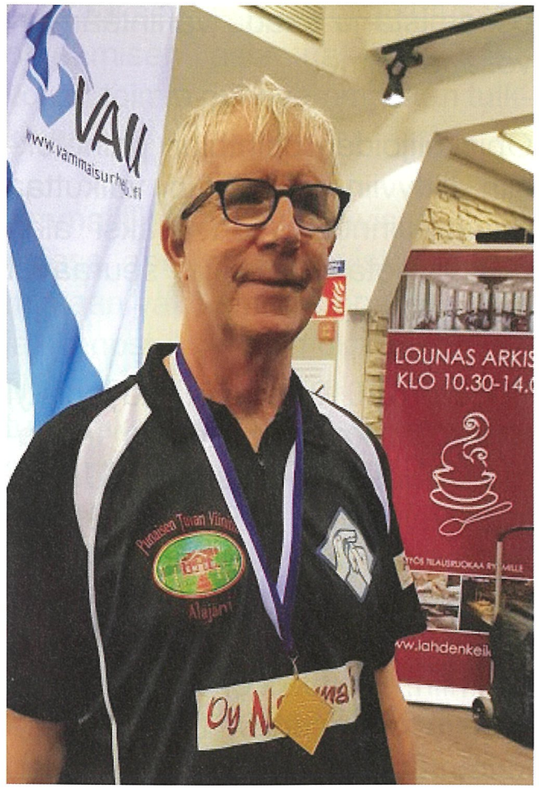

Martti Avila nousi kärkisijalle näkövammaisten henkilökohtaisissa SM-kisoissa.

Shakkimestaruus Pirkolalle

Kuvat: Heidi Häyrynen ja Jaakko Evola

Kuurosokeiden Shakin SM-turnaus järjestettiin 4.5.–6.5.2018 Tampereella. Voiton vei **Aarne Pirkola**.

Kokonaistulokset:

1. Aarne Pirkola 4 pistettä (vertailu 9,5)
2. Ari Suutarla 4 pistettä (vertailu 6)
3. Kauko Ronkainen 3,5, pistettä
4. Ville Mäki 2 pistettä (vertailu 1,5)
5. Sami Haapanen 2 pistettä (vertailu 1,25)
6. Seppo Kamppinen 1,5 pistettä
7. Samuli Kujanpää ½ pistettä ◆

Aarne Pirkola voitti Kuurosokeiden Shakin SM-turnauksen.

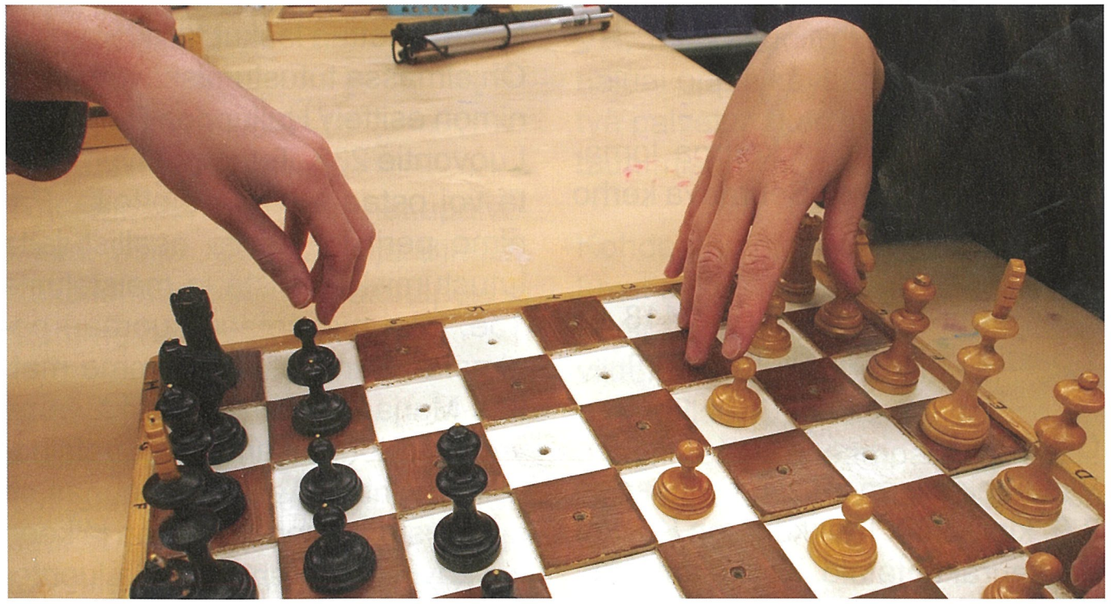

Kuva shakkikerhon harjoitusillasta.

ILMOITUKSET

◆ Kuurosokeiden kerhot

Satakunnan kerho

Satakunnan kuurosokeiden kerho kokoontuu 13.6.2018 klo 12–15 Satakunnan Näkövammaisyhdistyksen toimitilassa. Osoite Otavankatu 4 C 49, Pori.

Kerhopäivän ohjelma on muuttunut toimintasuunnitelmasta. Vieraana järjestöohjaaja Milla Lindh kertomassa työstään. Mukana myös oikeuksienvalvonnan asiantuntija Marjatta Puromäki, vammaispalveluiden päällikkö Sari Merimaa ja entinen vammaispalvelukuljetuksen työntekijä Sinikka Alenius. Keskustelua mm. muuttuvatko vammaispalvelun kuljetukset Porissa 1.7. alkaen.

Heinäkuussa ei ole kerhoa lomakuukauden vuoksi. Seuraava kerho on elokuussa.

Lisätiedot: puh. 0400 532 413 tai s-posti sainilepisto@gmail.com.

Oulun kerho

Viittomakielinen messu Oulussa su 3.6. klo 12.00. Paikkana on Koskelan seurakuntatalo, Koskelantie 86. Kesäkauden aloitus. Kesäkirkon ohjelmassa messu ja konfirmaatio. Oulun kuurosokeiden kerhon suunnittelema alttaritaulu on valmistunut ja siunataan käyttöön. Tule osallistumaan messuun joko tilan järjestelyllä tai osallistumalla messuun eri tavoin sopimalla asiasta kuurosokeiden papin kanssa. Tilaisuudessa viittomakielinen kuoro.

Yhteystiedot: Päivi Liiti paivi.liiti@evl.fi tai tekstiviestit 044 7555554.

Kesäretki Hailuotoon ti 12.6.2018 klo 12.00. Lähtö Oulun linja-autoasemalta tilausbussilla kohti Hailuotoa. Omavastuu meno-paluu bussikyydistä on 10 e. Tästä tulee lasku sinulle Suomen Kuurosokeat ry:stä. Tulkit maksavat bussista meno-paluu 20,20 e. Toiveena on, että tulkki lähettää oman firmansa laskutustiedot bussifirmaan info@matka-make.fi. Tämän jälkeen Matka-Make lähettää laskut tulkkifirmoille. Ohjelmassa tutustumiskäynti ja panimon esittely Hailuodon Panimolla Luovontie 233. Tehtaan myymälästä voi ostaa tehtaan tuotteita. Panimo perii jokaiselta osallistujalta tutustumiskäynnistä ja maistelusta 15e, joka maksetaan suoraan panimolle. Panimolta jatkamme matkaa Marjaniemeen, jossa käymme yhdessä lounastamassa Luotsihotellin ravintola Aavassa. Lounas on omakustanteinen. Lounaan jälkeen voi kävellä saaren kauniilla luontopoluilla. Takaisin Oulussa olemme noin klo 21.00.

Ilmoittaudu mukaan retkelle viimeistään 6.6.2018 mennessä Leilalle: leila.rytimaa@hotmail.com ja tekstiviesti 0505402526.

◆ Koulutuksia

IT-koulutuksen 2018 elokuun teemapäivät

Tieto- ja viestintäteknologian tukipalveluiden IT-koulutus järjestää neljä teemapäivää elokuussa Kuurosokeiden Toimintakeskuksessa Tampereella. Koulutus on tarkoitettu kuurosokeille ja kuulonäkövammaisille tietokoneen käyttäjille. Koulutus on asiakkaille maksutonta. Siihen kuuluvat ruokailut, ja oppilaat voivat tarvittaessa majoittua Toimintakeskuksella. IT-koulutus korvaa matkat yleisillä kulkuneuvoilla kotoa Toimintakeskukselle ja takaisin.

Ma 13.8.2018 klo 9–16
Internetin hakupalvelut
Tutustumme internetin hakupalveluihin, esim. Googleen ja Bingiin. Kokeilemme erilaisia hakutapoja ja teemme hakuharjoituksia.

Ti 14.8.2018 klo 9–16
Facebook
Tutustumme Facebookin ominaisuuksiin ja toimintoihin oppilaiden toiveiden mukaan, esimerkiksi mieliala + hymiöt, kuvien lisäys ja asetusten säätäminen. Kerro toiveesi samalla kun ilmoittaudut mukaan.

Ke 15.8.2018 klo 9–16
Sähköinen asiointi
Tutustumme Kanta-palveluihin ja Kelan sähköiseen asiointiin: kirjautuminen verkkopankkitunnuksilla tai mobiilitunnisteella (Huom! Tuo omat tunnukset mukanasi). Käymme läpi mm. näkyvissä olevat tiedot ja palvelut, asiointia ja mitä palveluissa voit tehdä. Voit myös ehdottaa jotain muuta sähköistä palvelua, johon päivän aikana tutustumme. Ei kuitenkaan verkkopankkipalveluita.

To 16.8.2018 klo 9–16
Lähdössä kotimaan matkalle?
Tutustumme aikataulujen hakuun ja matkalippujen ostamiseen liittyviin palveluihin internetissä, esim. VR, Matkahuolto ja Onnibus. Jos haluat oppia käyttämään jotain tiettyä palvelua, kerro se meille ilmoittautumisen yhteydessä.

Kohderyhmä: Teemapäivät soveltuvat sekä viittomakielisille että puheella kommunikoiville henkilöille, viittomakielisillä oppilailla on oltava oma tulkki. Oppilaat voivat osallistua yhteen tai useampaan päivään. Päivien aikana on aikaa oppilaiden kysymyksille.

Ilmoittautumiset 15.6.2018 mennessä it-koulutus@kuurosokeat.fi

◆ Helsingin viriketoiminta

Pistekirjoituspiiri
Ke 6.6. klo 13–16 Kalasatamassa. Kokoonnumme kello 13.00 Teurastamon oven edessä. Työpajankatu 2, Helsinki. Pistekirjoituspiirin viimeisenä käyntikertana menemme Jädelino – Teurastamoon jäätelölle ja kahville. Paikalla ei ole yleistulkkia, tilaa tarvittaessa oma tulkki. Syksyllä pistekirjoituspiiri jatkuu ti 18.9, 16.10, 13.11. ja 4.12. kello 13–16 Iiriksessä.

Ilmoittaudu Anitalle viimeistään to 31.5.

Ulkoilupäivä Helsingissä
Torstai 7.6. klo 13–16 Arabianrannassa. Kokoontuminen Arabian kauppakeskuksessa, Kotisaarenkadun puoleisella ovella. Hämeentie 111, Helsinki. Ohjelmassa Arabian kotikaupunkipolun (n. 5 km) kierto ja tutustumista kohteisiin kuten Arabian tehtaisiin. Reitin voi kiertää myös lyhyempänä. Kävelykierroksen päätteeksi voi käydä kahvilla Arabian kauppakeskuksessa tai nauttia omia eväitä. Vetäjänä Jaana Marttila. Paikalla ei ole yleistulkkia, tilaa tarvittaessa oma tulkki, koska kierroksella kerrotaan historiasta.

Ilmoittaudu Anitalle viimeistään to 31.5.

Aluepalvelun kuulumiset (vanhalla nimellä aluesihteerillä on asiaa)
Ti 12.6. klo 13–15 Iiris, Helsingin aluetoimisto, 4. krs. Marjaniementie 74, Helsinki. Oikeuksienvalvonnan asiantuntija Heli Lappalainen kertomassa uusista ajankohtaisista asioista, kuten esim. Kela-taksin, kuljetuspalvelun ja tulkkauspalvelun muutoksista. Paikalla kaksi yleistulkkia. Kahvitarjoilu (1 e).

Ilmoittaudu Anitalle viimeistään to 7.6.

Ulkoilupäivä Espoossa
To 14.6. klo 13–16 Nuuksio. Kokoontuminen Suomen luontokeskus Haltian luona. Nuuksiontie 84, Espoo.

Yhteinen alkulämmittely, kävelyä tai sauvakävelyä ja loppuvenyttelyt. Vetäjänä Jaana Marttila. Voit myös käydä luontokeskus Haltian näyttelyssä. Pääsylippu 13 e (aikuiset), 8 e (yli 65 v., eläkeläiset ja opiskelijat). Lippu sisältää ääniopastuksen. Omat eväät voi ottaa mukaan tai käydä Ravintola Haltiassa. Haltia on avoinna kello 10–18. Paikalla ei ole yleistulkkia.

Ilmoittaudu Anitalle viimeistään to 7.6.

Israelilainen ravintola Old Jerusalem
Ke 20.6. klo 16–20. Lehtisaaressa. Lehtisaarentie 1, Helsinki. Pöytä varattu. Ruokailut ym. omakustanteisia. Paikalla ei ole yleistulkkia.

Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 11.6.

Tutustuminen Kauppakeskus Eastoniin
Ke 27.6. klo 12–16 Itäkeskus. Kokoontuminen Iiriksen pääovella. Mukana oikeuksienvalvonnan asiantuntija Heli Lappalainen ja virikeohjaaja Anita Palo. Paikalla ei ole yleistulkkia.

Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ti 19.6. Virikeohjaaja Anita Palo tekstiviestit / WhatsApp 040 837 7896.

◆ Kurssit

Tuntoaisti toimimaan - taktiilikurssi
Aika ja paikka: ti–pe 4.–7.9.2018. Onnela, Tuusula.

Kurssin kohderyhmänä ovat taktiilikommunikaatiota käyttävät kuurosokeat aikuiset, kahdeksan kurssilaista. Kurssi toteutetaan yhteistyössä kuurosokeiden kommunikaatiopalvelujen kanssa.

Tavoitteena on tukea monipuolista taktiilikommunikaatiota ja harjoitella eri aistien käyttöä sekä niiden hyödyntämistä vaihtelevissa tilanteissa. Käydään läpi taktiilikommunikaation eri osa-alueita arjessa ja erityistilanteissa, sosiaalishaptista kommunikaatiota sekä opetellaan ja kerrataan pikaviestejä. Tavoitteena on tukea ja vahvistaa toimivaa yhteistyötä tulkin kanssa erilaisten käytännön harjoitusten kautta. Vertaisryhmässä pohditaan taktiilikommunikaation haasteita ja toimivia kokemuksia myös erityisesti psyykkiset seikat huomioiden. Tehdään kehotietoisuusharjoituksia ja opetellaan kehonhuoltoa toteutettavaksi kotona itsenäisesti tai tuettuna. Matkakulujen omavastuu Kelan omavastuun mukaan.

Hakuaika päättyy pe 3.8.2018. Suomen Kuurosokeat ry, Päivi Ojanperä, Käsityökatu 41, 70100 Kuopio. Puh. 040 4818 242, paivi.ojanpera@kuurosokeat.fi

◆ Seuraava ilmoitusten jättöaika

Ilmoituksien jättö 6–7/2018 Tuntosarveen toimitukseen 1.6.2018 kello 12 mennessä.

◆ Päivyri kesäkuu 2018

Kansainvälinen kuurosokeuspäivä Helen Kellerin päivänä 27.6. ◆